

5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16107>

Özet

5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n felsefi sorgulama aktiviteleri ba?lam?nda sergiledikleri ele?tirel dü?ünme becerilerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçme aracıdır. Ölçek, Filiz Karada?, F:Y. Demirta? ve T. Y?ld?z tarafından 2017 y?l?nda geli?tirilmif tir. Ölçek, çocuklar?n bu alandaki yetkinliklerini 5'li Likert ölçe?i format?nda de?erlendirerek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n bu önemli bili?sel yapıyı güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmelerine olanak tan?r. Yap?lan kapsamlı geçerlik ve güvenilirlik çalı?maları, ölçe?in okul öncesi e?itim ortamlar?nda kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ele?tirel Dü?ünme, Felsefi Sorgulama, Okul Öncesi E?itim, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alpha, Faktör Analizi

Yazarlar

Filiz Karada?, F:Y. Demirta?, T. Y?ld?z

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, 5-6 ya? aralı?ındaki okul öncesi çocuklar?n felsefi sorgulama etkinlikleri s?ras?nda edindikleri ve sergiledikleri ele?tirel dü?ünme becerilerini sistematik ve standart bir ?ekilde de?erlendirmektir. Okul öncesi dönem, kritik bili?sel becerilerin temellerinin atıldı?ı bir süreç oldu?undan, ölçek bu becerilerin erken ya?ta tespit edilerek desteklenmesine yönelik önemli bir araç sa?lamaktadır.

Ölçek, e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmek ve felsefi sorgulama yöntemlerinin çocuklar?n ele?tirel dü?ünme geli?imine olan katkı?n? ara?t?rmac?lar aç?s?ndan analiz etmek için tasarlanmı?tır. Bu sayede, uygulayıcılar ve politika yapıc?lar, e?itim materyallerini ve yöntemlerini çocuklar?n geli?im düzeyine uygun olarak optimize edebilirler.

Yap? (Construct)

Ölçek, çocuklar?n felsefi tartı?malar s?ras?nda gösterdikleri gözlemlenebilir davranı?lar üzerinden ele?tirel dü?ünme yetene?ini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temel alır. Ele?tirel dü?ünme, bu bağlamda sadece mantıksal ç?karım yapma yetene?i değil; aynı zamanda soru sorma, farklı görüşleri de?erlendirme, kanıtlar? sorgulama ve kendi fikirlerini gerekçelendirme gibi felsefi sorgulama süreçleriyle bütünle?mi? becerileri kapsamaktadır.

Güvenirlilik analizlerinde üç alt faktörden bahsedilmesi, ölçeğin eleştirel düşünmenin farklı bileşenlerini (örneğin, özgüvenlilik, muhakeme etme, kavramsal netlik) ayrı ayrı ölçme kapasitesine sahip olduğunu düşündürmektedir. Bu alt faktörler, çocukların karmaşık felsefi konulara nasıl yaklaşımların? detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Geçerlilik

Ölçeğin yapı geçerliliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak titizlikle incelenmiştir. AFA ile elde edilen faktör yapısı, DFA ile test edilerek modelin uyumu değerlendirilmiştir.

DFA sonucunda elde edilen uyum değerleri, ölçeğin yapısal olarak güçlü olduğunu göstermektedir. Başlıca uyum indeksleri şunlardır: χ^2/df : 4.933, RMSEA: .088, NFI: .899, CFI: .917, RFI: .889, IFI: .918, ve TLI: .910. Özellikle CFI (Karşılaştırmal Uyum İndeksi) ve TLI (Tucker-Lewis İndeksi) değerlerinin .90'ın üzerinde olması, modelin verilere mükemmel uyum sağladığını ve ölçeğin teorik yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır. Bu analizler, ölçeğin 5-6 yaş çocukların felsefi sorgulama yoluyla eleştirel düşünme becerilerini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığına dayalı güvenilirliği, yaygın olarak kullanılan Cronbach Alpha katsayısı yöntemiyle sağlanmıştır. Bu yöntem, özellikle derecelendirme ölçeklerinden (Likert tipi) elde edilen verilerin tutarlılığını değerlendirmek için tercih edilmektedir.

Cronbach Alpha katsayısı, ölçek maddelerine ait puanların toplam test puanıyla ne kadar tutarlı olduğunu gösterir (Crocker & Algina, 1986). Analizler, hem ölçeğin tamamı hem de belirtilen 3 alt faktörü için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Elde edilen yüksek Alpha değerleri (detaylı sonuçlar makalede Tablo 3'te verilmiştir), Felsefi Sorgulama Yoluyla Eleştirel Düşünmenin Değerlendirilmesi Ölçeği'nin yüksek derecede güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ve farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar vereceğini göstermiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirleme süreci iki aşama olarak gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin altında yatan temel boyutlar ve faktörler ortaya çıkarılmıştır. AFA, maddelerin hangi faktörlere yüklendiğini belirleyerek teorik yapının empirik verilerle ne kadar örtüşmesini incelemiştir.

İkinci aşamada, AFA sonucu elde edilen faktör yapısı, daha katı bir istatistiksel yöntem olan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile doğrulanmıştır. DFA, belirlenen üç faktörlü yapının 5-6 yaş

grubu verilerine ne kadar uyduğunu test etmiştir. Uyum indeksleri (χ^2/df : 4.933; CFI: .917; TLI: .910) modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir, böylece ölçeğin yapısal geçerliliği pekiştirilmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir ölçme aracıdır)

Format: 5'li Derecelendirme Ölçeği (Likert Tipi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Yaş Grubu: 5-6 yaş

Popülasyon Detayları: Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş aralığındaki çocuklar üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Tek uygulamaya dayalı güvenilirlik yöntemleri kullanılmı, derecelendirme (gözlemci veya öğretmen değerlendirme) yoluyla veri toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi, Felsefe, Eleştirel Düşünme Becerileri, RMSEA, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Çocukluk Gelişimi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Filiz Karadağ

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: filiz.karadag@deu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Derecelendirme Şekli: (1) Hiç, (2) Nadiren, (3) Bazen, (4) Sıklıkla, (5) Her zaman

Testin Geli?tirildi?i Y?il: 2017

Şzinler ve Ücret Bilgisi: Ticari kullan?m ve izinler hakk?nda detayl? bilgi için sorumlu yazar (Filiz Karada?) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Dosyas?: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??abilir: [5-6-yas-cocuklar-icin-felsefi-sorgulama-yoluyla-elestirel-dusunmenin-degerlendirilmesi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2017/05/5-6-yas-cocuklar-icin-felsefi-sorgulama-yoluyla-elestirel-dusunmenin-degerlendirilmesi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Karada?, F., Demirta?, F.Y. ve Y?ld?z, T. (2017). 5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?inin geli?tirilmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9 (4), 1025 -1037.

Crocker, L. & Algina, J. (1986). *Introduction to classical and modern test theory*. Holt, Rinehart and Winston.

5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemiştir. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen akademik makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.